T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/345
KARAR NO : 2023/491
KARAR TR : 19/06/2023

ÖZET:Davacıların murisinden kalan bir kısım taşınmazların,miras payları oranında adlarına tesciline karar verilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar: H.B vd.
Vekili : Av. S. Y. Ü
Davalı : Serik Tapu Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacılar vekili, müvekkillerinin murisi M.B'in vefatı nedeniyle miras yoluyla kendilerine kalan Serik ilçesindeki bir kısım taşınmazların, intikali için davalı tapu müdürlüğüne müracaat edildiğini, intikalin bir kısmının gerekçesiz olarak yapılmadığını ileri sürerek, intikali tamamlanmayan taşınmazların miras payları oranında adlarına tesciline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Serik 2. Asliye Hukuk Mahkemesi 01/09/2022 tarih ve E.2022/352, K.2022/300 sayılı kararı**ile, uyuşmazlıkta idare tarafından yerine getirilmeyen bir işlemin yerine getirilmesinin talep edildiği, bu kapsamda bir hakkın idare tarafından sürüncemede bırakıldığı, davanın çözümünün idare mahkemesinin görev alanına girdiği gerekçesiyle, davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar vermiş, kararın davacı tarafından istinaf edilmesi üzerine, Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 19/01/2023 tarih ve E.2023/82, K.2023/95 sayılı kararı ile davacılar vekilinin istinaf talebinin esastan reddine karar vermiş ve karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...davacı taraf işbu davayı açarken dava konusunu tapu kaydında düzeltim olarak belirlemiş ise de hakimin dava konusunu resen belirlemesi gerektiğinden işbu dava konusunun esasen idari yargı yolunda görülmesi gerektiği, çünkü davacı vekilinin esasen bir kurum/idare tarafından yerine getirilmeyen bir işlemin yerine getirilmesini talep ettiği ve bu kapsamda bir hakkın idare tarafından sürüncemede bırakıldığı, HMK md. 2 ve özel mevzuatlar gereği bu hususların Asliye Hukuk Mahkemesinin görevi kapsamına girmediği, keza dava konusunun davacı vekilinin belirlediği gibi tapu kaydında düzeltim davası olduğu kabul edilse bile TMK md. 1027 hükümleri gereğince ve sadece ayni hak talebi içermeyen maddi hataları ortadan kaldırmak için açılabilecek dava olduğundan Sulh Hukuk Mahkemesi görevi kapsamına girebileceği ama yukarıda da bahsedildiği gibi dava konusunu hakim resen belirleyeceğinden esasen idari yargı yoluna taşınması gereken işbu davanın mahkememizce dava şartı yokluğundan reddine dair aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur."*

3. Davacılar vekili bu kez, muris M.B'in vefatı sonucunda miras yolu ile kendilerine kalan Serik ilçesindeki bir kısım taşınmazların, intikaline yönelik yaptıkları 09/05/2022 tarih ve 23992 sayılı başvurunun, zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Antalya 1. İdare Mahkemesi 27/09/2022 tarih ve E.2022/1225, K.2022/1184 sayılı kararı** ile, tapu kayıtları üzerinde tescil, terkin ve tahsis gibi istemler sonucunda tesis edilen işlemlere ilişkin davaların görüm ve çözümünün adli yargının görevi içerisinde yer aldığı gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 'İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı' başlıklı 2. maddesinin 1 numaralı bendinde, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat*

yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ile tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar, idari dava türleri olarak sayılmıştır.

Bu durumda; davacılar tarafından her ne kadar müteveffa M.B'den miras yoluyla kalan Serik ilçesindeki taşınmazların adlarına intikali istemiyle yapılan başvurunun (intikali yapılmayan taşınmazlar bakımından) zımnen reddine dair Serik Tapu Müdürlüğü işleminin iptali istenilmekte ise de, tapu kayıtları üzerinde tescil, terkin ve tahsis gibi istemler sonucunda tesis edilen işlemlere (mezkur olayda taşınmazın davacılar adına intikaline) ilişkin davaların görüm ve çözümünün yukarıda aktarılan mevzuat kuralları uyarınca adli yargının görevi içerisinde yer aldığı anlaşıldığından, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 705. maddesi şöyledir:

"Taşınmaz mülkiyetinin kazanılması, tescille olur.

Miras, mahkeme kararı, cebrî icra, işgal, kamulaştırma hâlleri ile kanunda öngörülen diğer hâllerde, mülkiyet tescilden önce kazanılır. Ancak, bu hâllerde malikin tasarruf işlemleri yapabilmesi, mülkiyetin tapu kütüğüne tescil edilmiş olmasına bağlıdır."

6. Kanun'un 716. maddesi şöyledir:

"Mülkiyetin kazanılmasına esas olacak bir hukukî sebebe dayanarak malikten mülkiyetin kendi adına tescilini istemek hususunda kişisel hakka sahip olan kimse, malikin kaçınması hâlinde hâkimden, mülkiyetin hükmen geçirilmesini isteyebilir.

Bir taşınmazın mülkiyetini işgal, miras, kamulaştırma, cebrî icra veya mahkeme kararına dayanarak kazanan kişi tescili doğrudan doğruya yaptırabilir.

Bir taşınmazın mülkiyetinde eşler arasındaki mal rejimi dolayısıyla meydana gelen değişiklikler, eşlerden birinin istemiyle tapu kütüğüne doğrudan tescil olunur"

7. Aynı Kanun'un 1008. maddesi şöyledir:

"Taşınmaza ilişkin aşağıdaki haklar, tapu kütüğüne tescil edilir:

1. Mülkiyet,
2. İrtifak hakları ve taşınmaz yükleri,
3. Rehin hakları."

8. Kanun'un 1013. maddesi şöyledir:

"Tescil, tasarrufa konu olan taşınmaz malikinin yazılı beyanı üzerine yapılır.

Edinen kimse, kanun hükmüne, kesinleşmiş mahkeme kararına veya buna eşdeğer bir belgeye dayanıyorsa, bu beyana gerek yoktur.

Bir aynî hakkı tescilden önce kazanan kimse, gerekli belgeleri ibraz ederek tescili isteyebilir."

9. Kanun'un 1021. maddesi şöyledir:

"Kurulması kanunen tescile tâbi aynî haklar, tescil edilmedikçe varlık kazanamaz.."

10. Yine Kanun'un 1027. maddesi şöyledir:

"İlgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memuru, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebilir.

Düzeltme, eski tescilin terkini ve yeni bir tescilin yapılması biçiminde de olabilir.

Tapu memuru, basit yazı yanlışlıklarını, tüzük kuralları uyarınca re'sen düzeltir."

11. 4721 sayılı Kanun'un 913, 997, 998, 1000, 1012 ve 1017. maddelerine dayanılarak hazırlanmış Tapu Sicil Tüzüğü'nün, *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Tüzüğün amacı, 22/11/2001 tarih ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun öngördüğü tapu sicillerinin düzenli bir biçimde tutulmasını sağlamaktır."

12. Tüzüğün *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Tüzük, taşınmazlarla ilgili mülkiyet hakkı, sınırlı aynî haklar ve kişisel hakların tapu siciline tescil, değişiklik, terkin ve düzeltme işlemleri ile sicil ve belgelerin arşivlenmesinin usûl ve esaslarını kapsar. "

13. Tüzüğün *"Kaydın değiştirilmesi"* başlıklı 72. maddesi şöyledir:

"Tapu sicilinde değişiklik, hak sahibinin istemine ya da yetkili makam veya mahkeme kararına istinaden yapılır.

Tapu sicilindeki değişiklikler, üzerinin kırmızı mürekkepli kalemle çizilip, değişiklik tarih ve yevmiye numarasıyla yeni kaydın yazılması suretiyle yapılır.

Önceki kayıt bir harfle yazılı ise, değişiklikte de aynı harf kullanılır.

Rehinli alacağın kısmen ödenmesi veya rehnin miktar, faiz, derece, süre gibi unsurlarında yapılacak değişiklikler, düşünceler sütununda ilgili rehnin harfi kullanılmak suretiyle belirtilir."

14. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Ali ÖZGÜR'ünkatılımlarıyla yapılan 19/06/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davacılar murisi M.B'in vefatı nedeniyle miras yolu ile kendilerine kalan bir kısım taşınmazların, miras payları oranında adlarına tesciline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

18. Dosyanın incelenmesinden, davacılar tarafından, muris M.B'in vefatı nedeniyle veraset ilamı aldıkları, miras yolu ile kendilerine kalan Serik ilçesindeki bir kısım taşınmazların veraset ilamındaki payları oranında adlarına intikali için 09/05/2022 tarihinde davalı idareye başvuruda bulundukları, taşınmazların bir kısmının intikalinin yapıldığı halde bir kısmının intikalinin yapılmadığı ileri sürülerek, muris üzerine kayıtlı taşınmazların miras payları oranında adlarına tescillerine karar verilmesi istemiyle davanın açıldığı anlaşılmıştır.

19. Bilindiği üzere, tapu siciline tescil veya sicil kayıtlarının terkini ya da tadili gibi işlemlerden yahut bu işlemlerin tesisi yönündeki taleplerin reddine ilişkin işlemlerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünün, kural olarak, adli yargının görevinde olduğu kabul edilmektedir. Zira, bu gibi işlemler taşınmazın mülkiyet durumu üzerinde tashihe neden olanişlemler olduğundan bundan kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümünde, medeni hukuk hükümlerinin incelenmesi gerekmektedir.

20. Olayda, davacıların miras yolu ile kendilerine kalan bir kısım taşınmazların, miras payları oranında adlarına tesciline karar verilmesinin talep edildiği, bu talebin ise tapu kaydında tescil veya terkin sonucunu doğuracak bir başvuru olduğu, uyuşmazlığın 4721 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklandığı, ortada idari yargı yetkisi dahilinde bir uyuşmazlığın bulunmadığı anlaşılmakla, davanın Türk Medeni Kanun hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümünün gerektiği sonucuna varılmıştır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Serik 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/09/2022 tarih ve E.2022/352, K.2022/300 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Serik 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 01/09/2022 tarih ve E.2022/352, K.2022/300 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

19/06/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Ali
ARSLAN	BALLI	ÖZGÜR